

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4 W WAŁBRZYCHU

PROGRAM WSPIERANIA UCZNIA ZDOLNEGO

Edyta Walkowiak – Zając
Beata Walów
Dagmara Szeles

WSTĘP

Uczniowie zdolni są radością rodziców i satysfakcją szkoły. Stają się widocznymi w otoczeniu, mają szansę zrobienia kariery zawodowej, uzyskania sukcesu w wybranej dziedzinie. Osiągnięcia w nauce i działaniach pozaszkolnych ustawiają ich w grupie, na którą patrzy się z zadowoleniem i spokojem. Można na nich liczyć w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych i działaniach artystycznych.

1. DEFINICJA UCZNIĄ ZDOLNEGO

Z powodu bardzo różnych cech osobowości i sposobów funkcjonowania, ucznia zdolnego można zdefiniować w dwóch aspektach:

społecznym – uczeń, który się dobrze uczy, ma wzorowe zachowanie i inne osiągnięcia w szkole (nie zadaje dziwnych pytań, nie kłamie, nie ma dziwnych pomysłów), grzeczny prymus;

psychologicznym – uczeń, który ma wysoki poziom inteligencji, duże osiągnięcia, wysoki poziom twórczy – czyli charakteryzuje go niepokój poznawczy, umie oderwać się od utartych schematów, potrafi znaleźć się w nowej sytuacji, ma pomysły nowych rozwiązań starych problemów, nie boi się nowych rzeczy.

2. CHARAKTERYSTYKA UCZNIĄ ZDOLNEGO

Uczeń zdolny charakteryzuje się określonymi cechami pozytywnymi. Należą do nich:

- ponadprzeciętny intelekt;
- szybkie zapamiętywanie, prawidłowe kojarzenie i rozumowanie;
- dociekliwość, duża liczba pytań;
- szeroki wachlarz zainteresowań, dużo wiadomości pozaszkolnych;
- umiejętność skupienia uwagi przez dłuższy czas;
- bogata wyobraźnia, oryginalne pomysły;
- potrzeba ukazania swoich myśli, wrażeń, emocji;
- niezależna postawa, obrona swoich myśli.

Uczniowi zdolnemu nie brakuje jednak skłonności do przejawiania cech negatywnych takich jak:

- uczeń taki bywa często kłopotliwy;
- trudności w przystosowaniu się do grupy (chęć ciągłego imponowania, dominacji, postawa egocentryczna);

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4 W WAŁBRZYCHU

- zarozumiałość, okazywanie lekceważenia rówieśnikom i nauczycielom;
- egocentryzm, koncentracja na sobie;
- trudności w przechodzeniu od wiadomości do umiejętności, demonstrowanie wiedzy encyklopedycznej;
- chwiejność emocjonalna, nieśmiałość lub nadpobudliwość psychoruchowa, zachowania agresywne bądź lękowe.

3. CELE PROGRAMU:

CEL STRATEGICZNY: ułatwianie nauki i pomoc w procesie uczenia się pozwala na odkrywanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, nawet tych najmniejszych, by każdy uczeń odnosił sukces na miarę swoich możliwości.

CELE OGÓLNE:

Uczeń biorąc udział w programie:

- osiąga umiejętność ułatwiania sobie nauki,
- osiąga osobistą satysfakcję z różnorodnych, podejmowanych przez siebie działań,
- osiąga umiejętność twórczego myślenia i działania.

Nauczyciel biorąc udział w programie uczy lepiej (efektywniej) oraz dostrzega i wspiera rozwój emocjonalny, społeczny i intelektualny każdego ucznia.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- poznawanie ucznia i jego zainteresowań, mocnych stron, zdolności,
- w ocenie ucznia uwzględnianie nie tylko opanowanych wiadomości, ale i jego zainteresowań i twórczego zaangażowania,
- położenie większego nacisku na myślenie twórcze niż odtwórcze,
- zachęcanie do twórczego rozwiązywania problemów,
- zaangażowanie uczniów zdolnych w prowadzenie lekcji,
- zachęcanie uczniów do wykonywania samodzielnych projektów związanych z ich zainteresowaniami,
- uczenie umiejętności planowania swojej pracy,
- inspirowanie uczniów do korzystania z rozmaitych zajęć pozalekcyjnych w celu rozwijania zainteresowań oraz aktywności poznawczej,
- organizowanie pracy w grupach uczniów zdolnych (np. kołach zainteresowań),
- zachęcanie do udziału w konkursach i olimpiadach,
- zindywidualizowanie nauczania ucznia zdolnego na lekcji,
- pomaganie w kształtowaniu pozytywnej samooceny, wzmacnianie wiary w swoje zdolności, wyrażanie zadowolenia z sukcesów,
- uczenie przyjmowania uwag i radzenia sobie z niepowodzeniami.

4. REGULACJE PRAWNE

- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 grudnia 2001r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz.U. z 2002r. Nr 3, poz. 28)
- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. Nr 13, poz. 125)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 października zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, form, trybu przyznawania i wypłacania oraz wysokości pomocy materialnej dla uczniów (Dz. U. Nr 92, poz. 1016)
- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz. U. Nr 41, poz. 362)
- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 lutego 1999r. w sprawie ramowego statutu publicznej szkoły podstawowej i publicznego gimnazjum (Dz. U. Nr 14, poz. 131)

5. SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Zadaniem nauczycieli i szkoły jest stwarzanie uczniom sprzyjających warunków do realizacji zamierzonych celów niniejszego programu przez:

1. **Motywowanie i inspirowanie** uczniów poprzez
 - stosowanie różnych form pracy i metod nauczania
 - dostosowanie metod nauczania do stylów uczenia się i kanałów percepcji
 - dostrzeganie i nagradzanie najdrobniejszych osiągnięć i sukcesów
 - stwarzanie okazji do aktywności i twórczego działania (praca w samorządzie, udział w konkursach, kołach, otwartych zajęciach edukacyjnych, rozwiązywanie zadań problemowych na lekcji i w domu, wykonywanie prac długoterminowych, udział w projektach, organizowanie przez uczniów imprez, wyjść, praca w grupie i.t.p.)
2. **Kontakty z instytucjami lub osobami**, dzięki którym uczeń będzie mógł rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności (np. wyjścia na wykłady a następnie dzielenie się wiedzą i wrażeniami z innymi uczniami, zapraszanie do szkoły rodziców i innych osób z ciekawym formami prezentacji i.t.p.).
3. **Gromadzenie i uzupełnianie literatury** z zakresu pracy z uczniami zdolnymi (będą mogli korzystać z niej zarówno nauczyciele jak i zainteresowani problematyką rodzice).

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4 W WAŁBRZYCHU

4. **Stwarzanie uczniom możliwości prezentacji** swojej wiedzy i umiejętności w szkole i poza nią – np. poprzez organizowanie konkursów, wystaw prac uczniów w szkole i poza szkołą, publikacje.

6. PROCEDURY IDENTYFIKACJI I KWALIFIKOWANIA UCZNIÓW ZDOLNYCH

1. Ścisła współpraca wychowawców i nauczycieli.
2. Przegląd dokumentacji każdego ucznia pod kątem osiągnięć, zainteresowań i uzdolnień
3. Rozmowy z rodzicami lub ankieta dla rodziców.
4. Rozmowy z uczniami, ankieta dla uczniów- badanie stylów uczenia się oraz profilu uzdolnień i zainteresowań
5. Przekazanie sugestii nauczycielom uczącym.

7. FORMY PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

SZKOLNE		POZASZKOLNE
NA LEKCJI	POZALEKCYJNE	Konkursy, przeglądy, olimpiady
Różnicowanie treści i wymagań	Koła zainteresowań (uczestnictwo i prowadzenie)	Zawody międzyszkolne
Stawianie problemów	Indywidualny trening	Wycieczki edukacyjne
Referaty	Szkolne olimpiady, konkursy, przeglądy	Olimpiady przedmiotowe
Projekty uczniowskie	Sesje popularno – naukowe, debaty	
Zadania indywidualne	Rozgrywki przedmiotowe	
Listy zadań (rozszerzające)	Spotkania z ekspertami	
Opieka nad grupą uczniów	Zajęcia pozalekcyjne	
Analiza literatury przedmiotu		

8. FORMY PROMOCJI UCZNIÓW I SZKOŁY

PROMOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	PROMOCJA SZKOŁY
<ul style="list-style-type: none">• organizowanie wystaw• upublicznianie osiągnięć• Galeria „Pod Rurami”• Tablica „Najlepsi uczniowie”• Nominowanie do nagród, stypendiów• Zapiski w kronice szkolnej	<ul style="list-style-type: none">• Współudział w organizowaniu międzyszkolnych zawodów sportowych i konkursów• Udział uczniów naszej szkoły w konkursach i zawodach• Udział uczniów w życiu kulturalnym miasta i osiedla• Dzień Otwartych Drzwi• Zapraszanie na imprezy rodziców

9. ROLA I ZADANIA

WYCHOWAWCY:

- Informuje rodziców i uczniów o programie (jego założeniach, celach...)
- Przegląda dokumentację wstępną każdego dziecka pod kątem osiągnięć, zainteresowań, uzdolnień z okresu poprzedzającego naukę w szkole podstawowej i gimnazjum,
- Zbiera informacje od nauczycieli, rodziców i uczniów oraz uważnie obserwuje ucznia pod kątem jego zainteresowań/uzdolnień i sukcesów w konkursach, zawodach, pracy społecznej.
- Dbą o indywidualne traktowanie ucznia, który tego wymaga, przez nauczycieli (np. wyznaczanie indywidualnych terminów zaliczeń, konsultacji – nieobecności spowodowanych wyjazdem np. na konkurs; obniżenie wymagań uczniowi, który ma uzdolnienia w innym przedmiocie niż nauczany przez danego nauczyciela).
- Przekazuje na bieżąco informacje o sukcesach ucznia w konkursach, zawodach, pracy społecznej i.t.p.
- Pilotuje formalności związane z załatwianiem indywidualnego toku nauki.
- Kontaktuje się z pedagogiem szkolnym, jeśli tego wymaga sytuacja ucznia.
- Dostosowuje plan wychowawczy klasy do celów programu.

NAUCZYCIELA PRZEDMIOTU- OPIEKUNA UCZNIA:

- Uważnie obserwuje ucznia na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych pod kątem zainteresowań i uzdolnień.
- Przekazuje na bieżąco informacje wychowawcom o sukcesach ucznia w danym przedmiocie (konkursy, zawody sportowe, inne) lub szczególnie wyróżniającej pracy ucznia na tle zespołu klasowego.
- Bierze udział w warsztatach, szkoleniach, kursach w szkole (w ramach WDN) lub poza szkołą podwyższających efektywność nauczania.
- Promuje sukcesy uczniów w szkole i poza szkołą.
- Informuje i zachęca uczniów do uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych oraz brania udziału w konkursach, zawodach, imprezach zarówno wewnątrzszkolnych, jak i międzyszkolnych.

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4 W WAŁBRZYCHU

DYREKTORA SZKOŁY:

- Pozyskuje sponsorów.
- Promuje sukcesy uczniów i nauczycieli.
- Zapewnia warsztat pracy, pomoce do zajęć z uczniem zdolnym

RADY PEDAGOGICZNEJ:

- Wnioskuje o wprowadzaniu do programu modyfikacji.
- Decyduje o nominacjach do nagród, wyróżnień i stypendiów.
- Decyduje o szczególnym traktowaniu uczniów o specyficznych uzdolnieniach poprzez np. obniżenie do minimum wymagań programowych z jednego lub kilku przedmiotów.

RODZICÓW:

Rodzice w ramach działalności Rady Rodziców

- Pozyskują sponsorów
- Pomagają w organizacji spotkania dla rodziców np. na temat rozwoju dziecka
- Ustalają stypendia i.t.p.

PEDAGOGA SZKOLNEGO I PSYCHOLOGA SZKOLNEGO:

- Obejmuje opieką uczniów z problemami w komunikacji społecznej, emocjonalnymi.
- Współpracuje z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną w zakresie wspierania i rozpoznawania uzdolnień, dysfunkcji występujących u uczniów o specyficznych uzdolnieniach.
- Bierze udział w szkoleniach, warsztatach, kursach związanych z problematyką uzdolnień.
- Organizuje spotkania dla rodziców

10. SPODZIEWANE EFEKTY

Uczeń:

- zna i wykonuje ćwiczenia, które przygotowują do efektywnych procesów myślowych i dobrej koordynacji (m.in. integracyjnej pracy półkul mózgowych), co pozwoli na pełne wykorzystanie własnego potencjału intelektualnego
- kreatywnie rozwiązuje problemy – przełamuje schematy i stereotypy, myśli nieszablonowo i rozwiązuje problemy, dostrzega związki między elementami wiedzy
- dochodzi do praktycznych rozwiązań metodą prób i błędów niekoniecznie popartych wiedzą teoretyczną z przedmiotu
- skutecznie porozumiewa się i efektywnie współdziała w zespole oraz jest odpowiedzialny za efekty pracy grupy
- zdobywa wiedzę posługując się technologią informacyjną oraz przedstawia zdobytą wiedzę publicznie

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4 W WAŁBRZYCHU

Program został opracowany przez:

Edyta Walkowiak – Zając
Beata Walów
Dagmara Szeles